

SURETU EL MU'MINUNË

KAPTINA 23

E zbritur në Meke, pas sures Enbija, ajete: 118

Përmes ajeteve të kësaj kaptine, ashtu sikundër dhe në ato të tjerat që u shpallën gjatë kohës sa ishte Pejgamberi dhe myslimanët në Meke, theks i veçantë u vihet çështjeve bazë të besimit. Si argument konkret, përmes të cilët manifestohet fuqia e pakufishme dhe urtësia e përsosur e Zotit Krijues, përshkruhen disa krijesa në gjithësi siç janë palët e qiejve, njeriu, gjallesat, bimët, llojet e ndryshme të vreshtave etj.

Përshkruhen edhe disa tregime të pejgamberëve të mëparshëm si ai i Nuhut, i Hudit, i Musait, i Merjemes dhe birit të saj Isait, përmes të cilëve Pejgamberi ynë, Muhammedi, përfiton bindje e përvojë për durimin dhe qëndrueshmërinë e tyre kundër sulmeve që u bënин popujt e tyre kryelartë, e njëkohësisht bëhet edhe më i fortë ndaj sulmeve të idhujtarëve mekas.

Theksohet edhe çasti i trishtueshëm afér vdekjes, kur pasi të kuptojnë jobesimtarët gjendjen e tyre të mjerueshme, do të dëshirojnë të kthehen në jetën e kësaj bote edhe njëherë, të besojnë dhe të bëjnë vepra të mira, por pendimi i tyre në atë moment është i kotë.

Flitet edhe për ndarjen e njerëzve në ditën e kijametit në dy grupe: të lumtur dhe fatkeq, për shkëputjen e çdo lidhjeje familjare e fisnore, e më në fund jepet edhe dialogu mes Sunduesit Suprem dhe xhehenemlinjve.

*Kjo kaptinë e ka marrë emrin “**Suretul Mu'minunë**” kaptina e besimtarëve, për të përkujtuar përjetimin ndaj shpërbllimit që ua premtoi Zoti Mëshirues, për xhennetin “**Firdevs**”.*

SURETU EL MU'MINUNË

*Me emrin e Allahut, Mëshiruesit,
Mëshirëberësit!*

1. Është e sigurt se kanë shpëtuar besimtarët:

2. ata të cilët janë të përulur dhe të kujdeshëm gjatë faljes së namazit,

3. dhe ata të cilët i shhangën të kotës (*fjalë a punë*),

4. dhe ata të cilët rregullisht e japid zeqatin,

5. dhe ata të cilët e ruajnë nderin e vet (*sa i përket jetës intime*),

6. me përashtim ndaj grave të veta (*me kurorë*) dhe ndaj atyre (*robreshape*) që i kanë në pronësinë e vet, për të cilat nuk janë të qortuar,

7. e kush kërkon përtjej tyre (*dëfrim nga të ndaluarat*), të tillët janë ata që kanë shkelë normat e caktuara,

8. dhe ata të cilët me kujdes i ruajnë ato që u janë besuar (*sende ose fjalë*), e ruajnë edhe premtimin e dhënen,

9. dhe ata të cilët i kushtojnë kujdes kohës së namazit të tyre.

10. Të tillët janë mu ata trashëgimtarët,

11. të cilët e trashëgojnë Firdevsin dhe aty ata janë përgjithmonë*

12. Për Allahun, Ne krijuam njeriun prej një ajke (*lëngu*), e nje balte.

13. Pastaj atë (*ajke-baltë*) e bëmë (e shndërruam) pikë uji (*farë*) në një vend të sigurt.

14. Më pas, atë pilë uji e bëmë copë gjaku, e atë gjak të ngurtë e bëmë copë

قد أفتح المؤمنون ① الذين هم في صلاتهم خشعون
والذين هم عن القويم معرضون ② والذين هم للرّحمة
فندلعون ③ وأولئك هم لفروعهم حنطرون ④ الأعلان
أزوجهم أو ماملكت أنفسهم فائتهم غير ملوكين ⑤
فمن يبغى رؤاه ذلك فأولئك هم العاذون ⑥ والذين هم
لامتندهم وعهد لهم زرعون ⑦ والذين هر على صلوتهم
بحافظون ⑧ أولئك هم الزارون ⑨ الذين يربون
الفردوس هم نباخلون ⑩ ولقد حلقنا الأسنان من
شلالاتهن طين ⑪ ثم جعلناه نطفة في قرار متكبّن ⑫
خلقنا النطفة علقة فخلقنا الملة مصاصة فخلقنا
المصاصة عظيماً فكسونا العظم لثمام أنسنة حلقاً
آخر سيارك الله أحسن الخلقين ⑬ ثم انكم بعد ذلك
لميسون ⑭ فربكم يوم القيمة بغيرون ⑮ ولكن
خلقنا فوق كل سعي طرائق وما كأعن الحق غافلين ⑯

٤٤

mishi, e atë copë mishi e shndërruam në eshtra, edhe eshtrave ua veshëm mishin, pastaj atë e bëmë krijesë tjetër (*me shpirtë*). I lartë është Allahu, më i miri Krijues!

15. Mandej, pas kësaj (*krijese*) ju do të vdisni.

16. E në ditën e kijametit ringjalleni.

17. Ne krijuam mbi ju shtatë palë (*qiej*) dhe nuk jemi të pakujdeshëm ndaj asaj që krijuam.

* Në këto ajete pëershkuhen gjashtë cilësítë e besimtarëve të drejtë, të cilët e meritojnë shpërblimin me xhennetin Firdevs, që është xhenneti më i dalluar. Pejgamberi ka thënë: "Kur kërkonai prej Allahut, kërkone xhennetin Firdevs, se ai është më i larti, është mesi i xhenneteve nga i cili burojnë lumenjtë e xhenneteve" (Muslimi).

Cilësítë e pëershkuara janë: sinqueriteti dhe përulja gjatë faljes së namazit; largimi nga çdo fjalë e vepër e kotë e padobishme; pastrimi i pasurisë duke dhënë me rregull zeqatin; ruajtja prej imoralitetit dhe prej zbulimit të organeve gjenitale, pse edhe njëra edhe tetra janë të ndaluara rreptësisht. Bën përashtim jeta bashkëshortore dhe marrëdhënet intime me robëreshat e asaj kohe, kur ende nuk ishin shpallur dispozitat rreth përdorimit të tyre dhe përmundësinë e ekzistimit të institucionit të skllaveve; besnikëria ndaj sendit ose fjalës së besuar dhe saktësia në zbatimin e premtimit të dhënen; kujdesi i kryerjes së namazit në kohët e caktuara. Cilësítë e pëershkuara dhe të kërkuan prej besimtarëve, janë në dobi të vëtë jetës së njeriut dhe të bashkësise në këtë jetë, e njerëzve të tillë që janë të dobishëm, Zoti xh. sh. do t'u dhurojë xhennetin Firdevs në jetën e amshueshme.

18. Ne lëshuam me masë ujë nga qielli dhe atë e përqëndrojmë në tokë. Po Ne kemi mundësi edhe ta humbim ate (*ujin*).

19. Dhe me anën e tij Ne mundësuam për ju kopshte hurmash e rrushi, që në to keni shumë pemë dhe hanë prej tyre.

20. Dhe (*krijuanam*) trupa drunjsh që mbijnë në kodrën Sina e që japid vajëra dhe

mëlmesa për ngrënësit.

21. Ju edhe nga kafshët keni një mësim, ngase ju freskojmë me lëng prej barqeve të tyre dhe keni shumë dobi prej tyre, e edhe prej tyre ushqeheni.

22. Dhe mbi to e mbi anije bartni (*hypni*)*

23. Ne e patëm dërguar Nuhun te populli i tij, e ai u tha: "O populli im, adhurone vetëm Allahun, se nuk ka zot tjeter pos Tij; a nuk i frikësoheni (*dénimit*)?"

24. E paria e atij populli që nuk besuan thanë: "Ky nuk është tjeter pos njeri sikurse edhe ju, po dëshiron të jetë më i lartë se ju. Po të dëshironte Allahu do të dërgonte engjëj; ne një gjë të tillë nuk e kemi dëgjuar as nga të parët tanë!"

25. Ai nuk është tjeter pos një njeri i sëmurë mentalisht, andaj pritni (*keni durim*) edhe për një kohë.

26. Ai (*Nuhu*) tha: "Zoti im, më ndihmo për atë që më përgjënjesh trojnë."

27. E Ni i shpallem: "Ndërto anijen nën mbikëqyrjen Tonë dhe sipas urdhërit Tonë, e kur të vijë urdhëri Ynë dhe të ashpersohet gjendja atëherë ti ngarko në të prej seclit Iloj nga një çift (*palë*), e edhe familjen tënde, me përjashtim të atij ndaj të cilat ka marrë fund vendimi, kundër tij pra mos kërko (*falje*) prej Meje për ata që janë mëkatarë, pse ata janë të përmbytur.

* Pas pëershkrimit të cilësive të besimtarëve, kjo pjesë i bën një vështrim fuqisë krijuese të Zotit. Përmenden rëntë etapa, nëpër të cilat kalon njeriu dhe përfundon me ringalljen. Origjina e njeriut të parë ishte prej balte, e për njérëzit e tjerë ajo zëvendësohet me një pikë uji dhe kështu vazhdon krijimi i tyre. Përmenden shtatë palë të larta që në i quajmë qiej, e gjenden mbi ju, megjithë kur u krijuan ato, ne ende nuk ishim krijuar. Më pas, përmenden të mirat që vijnë pas shiut e edhe dobitë që kemi prej kafshëve, prej të cilave përfitojmë qumështin, leshin, mishin, e edhe bartjen e tyre. Të gjitha këto do të duhej t'i shërbenin njeriut si argument për respekt dhe falenderim ndaj Krijuesit fuqipoltë, që ta meritojë shpërblimin e madh në jetën e amshueshme. Duhet vërë veshin thënies: Ne nuk jemi të pakujdeshëm ndaj asaj që krijuan. E dihet se mbikëqyrja, kujdesi i Zotit ndaj çdo sendi e krijese, nuk përfundon me krijimin e tij, po kjo mbikëqyrje e ky kujdes janë të përhershme ; Ai gjithnjë dhe në çdo cast udhëheq dhe orienton kriesat e veta, nuk i krijoi e pastaj t'i lë pa mbikëqyrje të përhershme.

28. E kur tē vendosesh ti dhe kush
është me ty nē anije, atëherë thuaj:
“Falenderuar qoftë, Allahu, i cili na
shpëtoi prej popullit të prishur!”

29. Dhe thuaj: “Zoti im, më zbarko
në një vend të bekuar, e Ti je më i miri
i atyre që bëjnë vendosjen!”

30. Nuk ka dyshim se në këto (*ngjarje
tē popujve*) ekzistojnë fakte bindëse. Në
tē vërtetë Ne i vëmë nē sprovë.

31. Mandej pas tyre Ne sollëm popull
tjetër.

32. Edhe atyre u dërguan pejgamber
nga vet mesi i tyre (*që u tha*): “Adhuroni
Allahun, ju nuk keni ndonjë zot tjetër pos
Tij, a nuk frikësoheni!”

33. Edhe paria nga populli i tij, e cila
nuk besoi dhe e mohoi jetën tjetër dhe tē
cilëve Ne u patëm mundësuar rehati e
begati nē jetën e kësaj bote, thanë: “Ky
nuk është tjetër pos njeri sikurse edhe ju,
ha ashtu si hani ju dhe pi ashtu si pini ju!”

34. E nëse i përulen një njeriu që është
si ju, vërtet, atëherë do tē jeni tē humbur
e tē mashtruar.

35. Mos vallë ai po ju premton se pasi
që tē vdisni, tē bëheni dhé e eshtra (*të
kalbur*), do tē nxirreni tē gjallë?”

36. Sa larg e larg është sendërtimi i asaj
për çka premtoheni.

37. Nuk ka tjetër, pos jetës sonë tē
kësaj bote, vdesim, lindim dhe ne nuk do
tē ngjallemi!

38. E ai (*Hudi*) nuk është tjetër pos
njeri që trillion gënjeshtra ndaj Allahut,
po ne nuk i besojmë atij.

فَإِذَا أَسْتَوْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْأَنْهَى فَقُلْ لِلَّهِ الَّذِي جَنَّا
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾ وَقُلْ رَبِّنَا أَنْزَلَنَا مِنْ لَآثَابِكَ كَوَافِرَ
الْمُتَزَلِّنِينَ ﴿٧﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآتِنَتْ وَإِنَّ كَانَ الْمُتَبَتِّلِينَ ﴿٨﴾ إِنَّ أَنْشَانَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنَاتِهِمْ رَسُولُكُمْ أَنْ أَعْدَدْنَا
لَهُمْ مَالَكُمْ مِنَ اللَّهِ عَزَّ ذِيْجَلَّ بِهِمْ أَفَلَا يَشْكُونَ ﴿٩﴾ وَقَالَ الْمَلَائِكَةُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا يَقْأَمُ لَهُمْ الْآخِرَةُ وَأَرْفَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَاهِدًا إِلَى الْأَشْهَادِ مِنْكُمْ يَا كُلُّ مَا تَنَاهَى كُلُّ مَنْ هُنَّ مِنْهُ وَيَتَرَبَّ مَنَا
تَنَاهُوْنَ ﴿١٠﴾ وَلَيَنْ أَطْعَمْنَاهُمْ رَمَانِكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَدُخَرْتُمْ
أَيْدِيْكُمْ أَنْكُمْ لَا تَأْتِمُونَ وَلَكُمْ تَرَبَا وَعَطَنَا أَنْكُمْ مُحَرَّجُونَ
هَيَّاهَاتٌ هَيَّاهَاتٌ لَمَانُوْدُونَ ﴿١١﴾ إِنَّ هِيَ إِلَيْهِ أَحْسَانُ
الْأَدْنِيَّاتِ مُؤْمِنُوْهُنَّ وَصَيَّارَوْهُمْ بِمَبْعَثَتِهِنَّ ﴿١٢﴾ إِنَّ هُوَ لِأَرْجُلِ
أَفْرَى عَلَى اللَّهِ كَيْدَهَا وَمَانَعَنْ لَهُمْ نَوْبَتِهِنَّ ﴿١٣﴾ قَالَ رَبِّ
أَصْرَفْنِي بِمَا كَلَّبُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ عَسَقِيلٌ لِيَصْبِحَنَ نَدِيمِنَ
فَأَنْذَدْنَاهُمُ الصَّيْحَةَ إِلَيْهِنَّ فَجَعَلْنَاهُمْ غَشَّاءَ فَعَدَ الْقَوْمُ
الظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ أَنْشَانَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرْنَاتِهِمْ أَخْرَيْتُ

39. Ai (*Hudi*) tha: “Zoti im, më
ndihmo se ata po më përgjenjeshtrojnë!”

40. E Ai (*Zoti*) tha: “Së shpejtji do tē
dëshprohen ata”.

41. Atëherë me tē drejtë ata i zuri
ushtima (*dënim*) dhe ashtu i bëmë sikur
me qenë hedhurina (*mbeturina*). Larg
qoftë prej mëshirës së Zotit populli
zullumqarë.

42. Mandej pas tyre Ne sollëm brezni tē
reja.

43. Asnjë nga popujt (e shkatërruar) nuk mundi ta shpejtojë e as ta vonoje afatin e vet të caktuar.

44. Ne më pas dërguam pejgamberët tanë një pas një, mirëpo, çdoherë që një populli i erdhë i dërguari i vet, ata e përgënjeshtruan atë, prandaj Ne i përcollëm ata (me dënim) njerin pas tjetrit dhe i bëmë që të përmenden në tregime. I shkatërruar qoftë populli që nuk beson!

* Në ajetet e sipershënuara përshkruhen pëse ngjarje, duke filluar që nga ajo e popullit të Nuhut, e për t'u lidhur pastaj me tregimin rreth Ademit, sepse Nuhu konsiderohet Ademi i dyti, ngase lloji i njëreze është i kufizuar në pasardhësit e tij pas tij. Përmendet pastaj populli i Hudit e brezave të tjerë, i Musait dhe i Harunit, i Isait dhe i nënës së tij. Të gjitha këto tregime kanë për qëllim t'i lehtësonin brengat e vështirësitet që i përjetonte Muhammedi nga kundërshtimi që i bënte populli i vet, derisa edhe pejgamberët e tjerë qenë përgënjeshtruar e torturuar prej popujve të tyre, siç ishte rasti i pejgamberëve të përmendor në këto ajete.

Sic mund të kuptohet nga kundërshtimet e popujve të mëparshëm, e edhe prej idhujtarëve në kohën e Muhammedit, si arsy kryesore e mosbesimit të tyre ishte: mundësia e ringjalljes në përgjithësi. Zakonisht, njërezi kryelartë refuzon si njëren ashtu edhe tjetrin mundësin nga shku se i frikësoshezin uljej së autoritetit të tyre ndaj atij të pejgamberit, dhe përgjegjësisë për veprat pas ringjalljes. Veçanërisht mendjmëndjenjtë, të cilët jetonin në një komoditet, nuk dëshironin ta frenonin veten nga kënaqësitet e kësaj jete, edhe kur ati ishin jashë rrugës se drejtësish dhe jashët humanitetin, andaj për t'i pajtuar veten dhe veprimet e tyre të padrejta, e mohojnë mundësinë e ringjalljes dhe përgjegjësinë para Zotit në jetën tjetër dhe kështu vazhdojnë rrugën e tyre

45. Më pas Ne dërguam Musain dhe vellain e tij Harunin me mrekulli dhe argumentet tonë të qarta,

46. te faraoni dhe rrathi i tij, po ata u treguan kryelartë, sepse ishin popull mendjemadhi.

47. Dhe thanë: "Si t'u besojmë dy njëreze që janë si ne, kur populli i tyre është në shërbimin tonë?"

48. Kështu, ata i përgënjeshtruan që të dy, andaj me të drejtë i shkatërruan.

49. Ne Musait i dhamë librin (pas shkatërrimit të faraonit) në mënyrë që ata (populli israelit) të gjejnë rrugën e drejtë.

50. Edhe të birin e Merjemes dhe nënën e tij i paraqitëm si argumente (mrekulli) dhe i vendosëm që të dy në një rrafshnaltë dhe me ujë rrjedhës.

51. (Ne u patëm thënë): "O ju të dërguar, hani atë që është e lejuar dhe e mirë dhe bëni vepra të mira se Unë e di atë që ju vepronî.

52. Kjo feja juaj është e vetmja fé e Unë jam Zoti juaj, ruanju dënimit Tim.*

53. E ata më vonë u ndanë në grupe sipas çështjes së fesë dhe secili grup krenohej me atë që kishte përvërtësuar për vete.

54. Andaj, ti (Muhammed) lëri ata edhe një kohë në atë mashtrimin e tyre.

55. A mos mendojnë ata se me atë që jemi duke u dhënë atyre nga pasuria dhe fëmijët,

56. Nxitojmë t'u ofrojmë atyre të mirat? Jo, kurresi, por ata nuk janë kah e kuptojnë.

57. Vërtet, ata, të cilët ndaj madhërisë së Zotit të tyre kanë frikë,

58. ata, të cilët u besojnë argumenteve të Zotit të vet,

59. dhe ata, të cilët nuk i përshkruajnë shok Zotit të vet,

60. dhe ata, tē cilët japid (sadaka-zeqatë) nga ajo që u është dhënë, pse dinë se do të kthehen te Zoti i tyre, andaj zemrat e tyre i kanë tē frikësuara.

61. Tē tillët janë duke nxituar drejt të mirave dhe tē parët do t'i arrijnë ato.

62. Ne nuk e obligojmë asnjë njeri përtet mundësive të tij dhe te Ne është libri (*i shenimeve*) që shënon saktësisht (veprat) dhe atyre nuk u bëhet padrejtë.

63. Por zemrat e tyre (*mohuesve*) janë të verbëruara nga ky (*libër*), e përvëç kësaj, ata vazhdojnë tē bëjnë vepra tē këqia.

64. Ndërkëq, kur t'i kapim me dénim ata që kanë çuar jetë tē shfrenuar, atëherë ata me britmë bëjnë lutje (duke kërkuar *ndihmë*).

65. Mos ngritni zërin tash, se ju nuk keni *ndihmën tonë!*

66. Sepse, juve u lexoheshin ajetet e Mia, e ju zbrapseshit.

67. Si arrogant ndaj tij (*ndaj Kur'anit, ose ndas Qabës*), e me fyerje kundër tij natën bisodoshit.

68. A nuk e menduan ata thellë fjalën (*Kur'anin*), apo mos u erdhë atyre diçka, që tē parëve tē tyre tē lashtë nuk u pat ardhur,

69. apo mos nuk e njohin tē dérguarin e vet (*Muhammedin*), prandaj ata e refuzojnë atë?

70. Apo mos thanë për te se është i çmendur? Jo, por ai ka ardhur me tē vërtetën, e shumica e tyre e urren tē vërtetën.

71. E sikur tē përpushtej e vërteta me déshirat e tyre, do tē shkatërhoeshin qiejt e toka dhe qdo gjë që gjendet në to. E megjithate që Ne atyre u sollëm (*me këtë Kur'an*) famën e tyre, ata u zbrapsënd ndaj

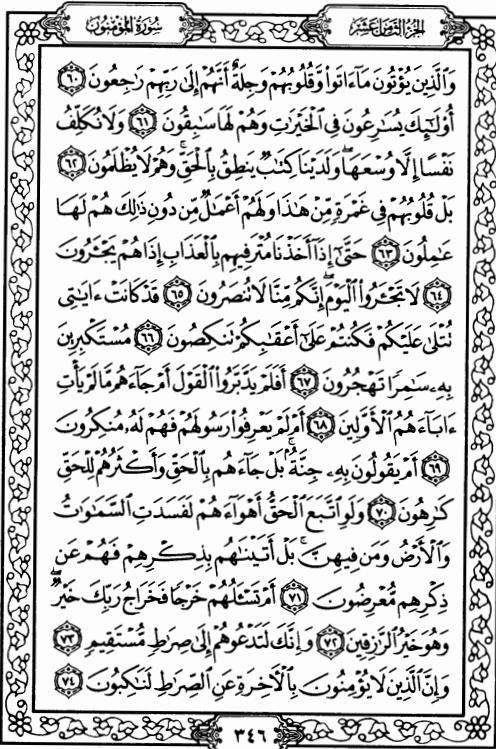
të gabuar e përpinqen që t'i mashtrojnë edhe tē tjerët dhe tē formojnë shqëri si madhe, duke u paraqitur në sy tē njerëzve naivë, si fuqi e forcë e madhe. Prandaj Kur'an ua têrheq vërejtjen kryelartëve se do tē dénohen me zjart, se do tē nënçmohen e do tē bëhen tē paastë mu si foshnja që vihet në djep prej tē tjerëve, ashtu edhe ju do tē veleni në xhehenem, aty ku déshirojnë zebanijet e xhehenem, duke mos patur kurrëfar fuqie mbrojtëse.

Në fund paraqitet detyra e tē gjithë pejgamberëve, e që ishte se tē gjithë thirren në një besim, se feja e tyre ishte një dhe se tē gjithë ishin tē dérguar prej një Zoti.

* Edhe pse tē gjithë pejgamberët mësuan pér tē njëjtin besim dhe njerezit qenë thirrur tē jenë tē bashkuar, ata u ndanë në shumë grupe, si: mexhus, jehudi, tē krishterë, etj., dhe kështu morën rrugë tē gabuara, duke pretenduar secili grup se rruga e tij është më e mira. Ata mendojnë janë tē privilegjuar pos Ne u kemi dhuruar pasuri e femijë, por le ta dinjë se janë tē mashtruar.

Janë pér t'u krenuar ata tē cilët i kane frikë madherisë së Zotit, ata që i besojnë shpalljet e tij, ata që nuk adhurojnë tjetët pos Zotit, ata që duke e ditur se do tē kthehen tē Zoti kanë frikë në zemrat e tyre, dhe nga pasuria e tyre japid zeqat. Të pajisurat me këto vityte, sigurisht do tē arrijnë shpëblimin e merituar, e arritja e vitoryte të tilla nuk është e pamundshme.

Dënim i zë zakonistët së pari ata që jetojnë në komoditet, ngase ata janë prijësit e punëve tē këqia, e prandaj atyre nuk u pranohet as lutja pér shpëtim, pse përvëç se nuk ua venin veshin mësimve tē Kur'anit, ata me kryelartësi fyenin si Kur'anin

përkujtimit tē vet.

72. A mos u kérkon ti atyre ndonjë shpërblim? Po shpërblimi i Zotit tënd është më i miri, pse Ai është furnizues më i mirë.

73. Ç'është e vërteta, ti i fton ata në rrugë tē drejtë.

74. Po ata që nuk e besojnë botën tjetër, i shmanget rrugës së drejtë.*

وَرَجُنْهُمْ وَلَكَفَنَا مَابِهِمْ وَنَضِيَّ لَلْحَوْافِي طَغْيَنِهِمْ
يَعْمَهُونَ وَلَقَدْ أَخْذَنَهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا أَسْتَكُوْلُ إِلَيْهِمْ
وَمَا يَنْصُرُونَ **(١)** حَقِيقَةً أَفْتَحْنَا عَلَيْهِمْ بِاَبَادَةِ عَذَابٍ شَدِيدٍ
إِذَا هُمْ فِي مَبْلُسوْنَ **(٢)** وَهُوَ الَّذِي أَشَأَكُمُ الْأَسْمَاءُ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْيَدَةُ قَلِيلًا مَا شَكَرُونَ **(٣)** وَهُوَ اللَّهُي ذَرَا كُمْ فِي الْأَرْضِ
وَالْيَوْمَ خَشُونَ **(٤)** وَهُوَ اللَّهُي يُحْيِي وَيُمْبَثِثُ وَلَهُ أَخْتِلَفَ
الْأَلْيَلُ وَالنَّهَارُ أَفَلَا تَقْتُلُونَ **(٥)** بَلْ قَالُوا إِمْشِلَ مَا قَاتَلَ
الْأَوْلَادَ **(٦)** قَالُوا أَعْذَمْنَا وَكَانَ رَبُّا بَارِعَظْمَأَوَّلَنَا
لَمْ يَعْلُمُونَ **(٧)** لَقَدْ دُعَنَ دَنَخُنَ وَمَابَ أَنَّهُ دَاهِنَ مَدْلِنَ هَذَا
إِلَّا كَسْطِيلُرُ الْأَوْلَادِ **(٨)** قُلْ لَعِنِ الْأَرْضِ وَمَنْ فِيهَا إِنْ
كُتُرْتَعَلُوْنَ **(٩)** سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
قُلْ مَنْ رَبُّ الْكَسْنَوْتِ أَسْتَعِنُ وَرَبُّ الْكَعْشِ الْعَظِيمِ
سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَنْقُوبُنَ **(١٠)** قُلْ مَنْ بَيْبَوْ
مَكْكُوتُ كُلْ سَوْنَ وَهُوَ بُحْرِي وَلَا يُجَارِي عَيْلَوْنَ
كُتُرْتَعَلُوْنَ **(١١)** سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَانِ تُسْحَرُونَ **(١٢)**

٣٤٧

75. Edhe sikur t'i mëshironim ata (*idhujtarët*) dhe t'ua kishim larguar fatkeqësitet, ata do të vazhdonin të zhyteshin në zhgënjin min e tyre.

76. Ne i sprovuam ata me dënim, po ata nuk iu përulën Zotit të tyre e as nuk iu drejtuam me lutje.

ashtu edhe vendin e shenjtë, Qaben, edhe pse e njihni mirë besnikérinë dhe drejtësinë e Muhammedit, madje e quanin edhe të qendur. Kur'an iu përpithej me dëshirat e tyre, sepse ajo do të ishte shkatërrim. Megjithatë, që Kur'an ua shtonte atyre famën dhe autoritetin, sikur ata ta besonin, ata e refuzonin, edhe pse Muhammedi nuk kërkonte nga ata ndonjë tagër, por vetëm i udhëzonte në rrugën e drejtë e të shpëtimit.

* Kurejshitët idhujtarë i pat zënë skamje e tmerrshme, derisa detyroheshin të hanin edhe shtazë të ngordhura. Njefar Thumame bin Athal u kishte blokuar rrugën e tregtisë dhe ishte betuar se nuk do të lejonte kokërr drithi të siljej në Meke derisa Pejgamberi të lejonte një gjë të tillë. Kur u shtrënguan së teperfëri nga skamja, Ebu Sufjani i tha Pejgamberit: Po mendon se je i dërguar mëshirë për botën? Pejgamberi i përgjegji: "Po!" Atëherë, ai tha: Prindërit e idhujtarëve ranë viktimë nga shpata, të bijtë e tyre po bijnë viktimë urie, atëherë Pejgamberit iu shpall ajeti: "Edhe sikur t'i mëshirojmë... dhu e têrroqi vërejtjen se ata do t'i zë dënimin edhe më i ashpër, përderisa nuk i pranojnë mësimet e Allahut të shpallura në Kur'an.

Allahu ua numeron të mirat që u ka dhënë njerëzve, e megjithatë, disa prej tyre, si kurejshitët, nuk falënderojnë fare. Ai sqaron fuqinë e Vet e pakufishme në krijimin e çdo sendi, në pushtetin dhe kompetencën e Tij edhe ndaj Arshit të madh, për atë se vetëm Ai merr në mbrojje atë që do që dhe askush jetët nuk mund të ketë mbrojtje jashë mbrojtjes së Tij, po edhe pas këtyre fakteve ata bërdin në iluzionet e mëparshme.

77. Deri sa t'ua hapim një derë dënimin të ashpër, atëherë ata do të mbesin aty me shpresa të humbura.

78. Ai është që ua krijoi të dëgjuarit, të parit dhe të kuptuarit e juaj; sa pak jeni mirënjojës.

79. Dhe Ai është që ju krijoi ju në tokë dhe vetëm te Ai do të tuboheni.

80. Dhe Ai është që jep jetë dhe vdekje dhe vetëm Ai bën ndryshimin e natës e të ditës; si nuk e kuptioni?

81. Por ja ata fasin, ashtu si fasin ata para tyre.

82. Ata thanë: "Pasi të vdesim e të bëhemë dhë e eshtra të kalbur, a do të ringjallemi?"

83. Kjo na është premtuar ne edhe prindërvë tanë më parë, po kjo nuk është gjë tjetër pos një mit i lashtë!

84. Thuaj: "E kujt është toka dhe çdo gjë që ka në të, nëse jeni që e dini?"

85. Ata do të thonë: "E Allahut". Atëherë Thuaju: "Përse pra nuk mendoni?"

86. Thuaj: "Kush është Zoti i shtatë qiejve dhe Zot i Arshit të madhi?"

87. Ata do të thonë: "Allahu!" Thuaju: "E pse nuk frikësoheni pra?"

88. Thuaj: "Në dorën e kujt është i tërë pushteti i çdo sendi, dhe Ai është që imbron (kë të do), e që prej Atij nuk mund të ketë të mbrojtur; nëse jeni që e dini?"

89. Ata do të thonë: "Në dorë të Allahut!" Thuaj: "E si mashtroheni pra?"**

90. Por jo, Ne ua sollëm atyre të vërtetën, e megjithatë, ata jetojnë me gënjeshtra (duke adhuruar *idhuj*).

91. Allahu nuk ka marrë pér Vete kurrsarë fëmijë (as nga engjëjt, e as nga njerëzit), nuk ka me Të ndonjë zot tjetër, pse (sikur të kishte zot tjetër), atëherë secili zot do të vecohej me atë që ka krijuar, dhe do të dominonte njëri mbi tjetrin! I lartë, i pastër është Allahu nga ato që i përshkruajnë.

92. Ai e di të fshehtën e të dukshmën, Ai është larg atyre që ata ia shoqërojnë.

93. Thuaj: "Zoti im, po që se patjetër do të më tregosh atë (dënim) që ua premtovë atyre?"

94. Zoti im, mos më fut pra mua tek ai popull zullumqar!"

95. Në të vëretë, Ne kemi fuqi të tregojmë ty atë që u kemi premtuar atyre.

96. Ti të keqen kthe me më të mirën. Ne e dimë më së miri atë që shpifin ata.

97. Dhe thuaj: "O Zoti im, unë mbrohem me Ty prej cytjeve të djave!"

98. Dhe mbështetem te Ti që ata të mos më afrohen!"

99. E kur ndonjërit prej tyre i vjen vdekja, ai thotë: "O Zoti im, më kthe,

100. që të bëj veprat tē mira e të kompensoj atë që lëshova!" Kurrsesi, (*kthim nuk ka*) e kjo është vetëm fjalë që othotë ai, e ata kanë para tyre një perde (*distance periodike*) deri në ditën kur ringjallen.

101. E kur i fryhet surit (*herën e dytë*), atëherë, në atë ditë nuk do të ketë lidhje familjare mes tyre e as që do të pyes kush pér njëri-tjetrin.

102. E kujt i peshojnë më rëndë peshojat (*veprat e mira*), ata janë të shpëtuarit.

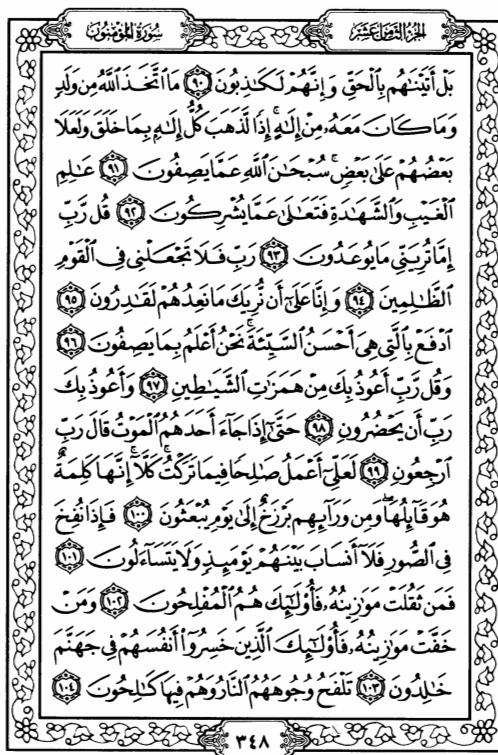
* Përmes Kur'anit Zoti solli faktë pér Njësinë e Tij, pér ringjalljen dhe pér përgjegjësinë në ditën e gjykimit, mohoi trillimet e tyre që thanë se Zoti ka fëmijë dhe se mund të ketë edhe zota të tjerë pos Tij.

Muhammedi a.s., edhe pse ishte i sigurt se nuk do të përfshihej me atë dënim që do t'i zëre zullumqarët, ai u mësua prej Zotit të shprehë lutje në shenjë modestie dhe robëria ndaj Tij, e Ai i tha se nuk do t'i ndëshkojë ata deri në një kohë, ndërsa ai të sillej mirë ndaj tyre, sepse punë e Tij është se ç'do të bëjë me ta.

Ai e mëson Muhammedin, e përmes tij edhe të gjithë besimtarët se duhet kërkuar mbrojtjen e Zotit prej cytjeve të djallit dhe prej përzierjes së tij në punët e njeriut duke thënë: Eudhubil-Lahi minesh-shejtanir raxhimël, ose duke i thënë këto dy ajete: 97-98. Të mësuar prej Pejamberit, sahabët u mësonin fëmijëve të vet përmendësh këto dy ajete dhe i porosinën t'i lexojnë kur binin pér të fjetur.

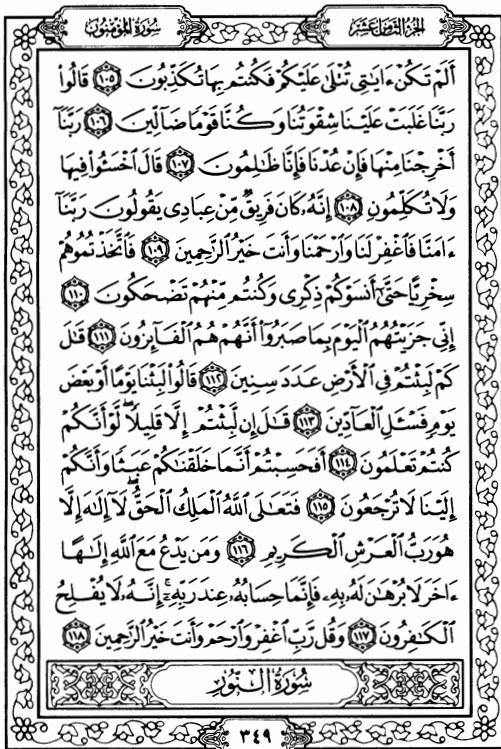
Idhujtarët kryneçë do të kërkojnë të kthehen sérish në dynja, të besojnë e të bëjnë veprat tē mira, pse mu me rastin e vdekjes ata do ta shohin se çka i pret, por është e kotë, sepse nuk ka kthim, ata do të qëndrojnë pér një kohë në atë jetë të varrezave, në Berzah, e pastaj kur trishtimi e përgjegjësia pér veprat e bëra në këtë jetë, askujt nuk do t'i bjerë në mend as përmë të afërmët.

Atij që një e mirë i peshon më shumë se të këqiat, do të shpëtojë, e ata që kanë më shumë të këqia se të mira, do të dënohen.

103. Ndërsa, atyre që u peshojnë lehtë, peshojat (veprat e mira), ata janë që humben vvetveten dhe janë në xhehenem përgjithmonë.

104. Zjarri do t'ua djegë atyre fytyrat dhe do të duken shumë të shëmtuar brenda tij.*

105. (atyre u thuhet): A nuk u janë lexuar juve ajetet e Mia; e ju, nuk i besuat ato?

106. Ata thonë: "O Zoti ynë, ne na patën mundur të këqiat (u dhamë pas epsheve të dynjasë) dhe si të tillë ishim popull i humbur!

107. Zoti ynë, na nxjerrë prej tij, e nëse

* Pas pendimit të cilin do ta shfaqin xhehenemlinjtë, pas pranimit të gabimit, do të përpilen të kërkojnë ndjesë e t'u lehtësitet dënim i idhët, po atyre së pari do t'u têrhiqet vërejtja përdhëzimet e Kur'anit, që u patën ardhur e lexuar, e ata nuk i pranuan, andaj përbuzen, kur u thuhet Heshtni aty!, fjalen "Ihsu" përktheva me fjalën heshtni, që në të vërtetë është fjalë tortuese që i thuhet qenit përla larguar, e që ne i themi "qybe!"

Pastaj, për të vërtetuar se ajo masë dënim i ndaj tyre është meritë e vetë atyre, e jo ndonjë padrejtësi, u përmenden talljet dhe fyerjet që ua bënin ata myslimanëve që ishin më të varfër, si Bilali, Hababi, Suhaibi etj., dhe u thuhet se për durimin që bënë ata myslimanë ndaj torturave të tyre dhe nuk u lëkundën asnjë herë në besimin e tyre të drejtë, e fituan xhennetin.

Në fund u têrhiqet vërejtja se kanë qenë të njofshuar përla larguar, e që nuk i gjithnjë të kërkojnë mëshirën e Zotit xh. sh.

Perfundoi, me ndihmën e Zotit, përkthimi dhe komentimi i sures "El Mu'minunë" Lavdëruar qoftë Allahu i madhëruar!

gabojmë përsëri, atëherë, vërtet, jemi mizor!"

108. Ai thotë: "Heshtni aty e mos më folni!"

109. Pse një grup prej robëve të Mithanë: "O Zoti ynë, ne besuam, prandaj na falë dhe na mëshiro, se Ti je më i miri i mëshiruesve!"

110. E ju i patët tallur ata, sa që ajo tallje bëri që të harronin përkujtimin ndaj Meje, madje edhe qeshnit me ta.

111. E Unë sot i shpërbleva ata për atë që ishin të durueshëm ata janë fitimtarët.

112. Ai thotë: "E sa vjet keni kaluar në tokë?"

113. Ata thonë: "Kemi qëndruar një ditë ose një pjesë të ditës, pyeti ata që dinë numërimin!"

114. Ai thotë: "Mirë e keni, sikur ta dishit njëmend pak keni qëndruar!"

115. A menduat se Ne u krijuam kot dhe se nuk do të ktheheni ju te Ne?

116. I lartë është Allahu, Sunduesi i vërtetë, nuk ka zot tjetër pos Tij, Zoti i Arshit bujar.

117. E kush adhuron me Allahu edhe ndonjë zot tjetër, për të cilin nuk ka kurrrafë fakti, përgjegjësia e tij është para Zotit të vërtetë mohuesit nuk do të shpëtojnë.

118. E ti thuaj: "O Zoti im, më fal e më mëshiro, se Ti je më mëshirues i mëshiruesve!"*